

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Marie Součkové v právní věci žalobce: **B. D.**, zastoupeného Mgr. Zbyňkem Stavinohou, advokátem se sídlem Brno, Joštova 4, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 22. 12. 2004 č. j. 55 Az 884/2003 – 25,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ministra vnitra (dále jen „žalovaný“) ze dne 17. 9. 2003 č. j. OAM-619/AŘ-2002 byl zamítnut rozklad žalobce (dále i „stěžovatel“) a potvrzeno rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán I. stupně“), ze dne 24. 9. 2001 č. j. OAM-2014/VL-14-P17-2000 o neudělení azylu dle ustanovení § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění platném v době rozhodování ve věci (dále jen „zákon o azylu“), a nevztažení překážky vycestování ve smyslu ustanovení § 91 zákona o azylu. Žalovaný odkazuje na ustanovení § 12 zákona o azylu, který vymezuje důvody udělení azylu a které již citoval správní orgán I. stupně v odůvodnění svého rozhodnutí. V řízení před správním orgánem I. stupně žalobce objasnil, že motivy jeho odchodu z vlasti a podání žádosti o azyl

se platným důvodům udělení azylu zcela vymykají, když svou vlast opustil z ekonomických důvodů, do České republiky přijel za prací a žádostí o azyl si chtěl na jejím území legalizovat pobyt. Tyto skutečnosti však nemají souvislost s žádným z důvodů, které ustanovení § 12 vymezuje jako jediné možné. Ani vnitřní nespokojenost žadatele s vítězstvím Mongolské lidové revoluční strany a obava, že v případě návratu do vlasti bez vzdělání a praxe nesežene zaměstnání, nejsou důvodem pro udělení azylu. Pro aplikaci ustanovení § 13 zákona o azylu není v případě žalobce zákonný podklad, důvody k využití ustanovení § 14 zákona o azylu žalovaný rovněž neshledal. Žalovaný má za to, že správní orgán I. stupně postupoval také v souladu s ustanovením § 91 zákona o azylu, když v případě žalobce neshledal překážku vycestování, neboť z informací o zemi původu žalobce ani z jeho výpovědi nelze učinit závěr, že by se na něj vztahovala některá z překážek vycestování uvedená v citovaném ustanovení.

Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 22. 12. 2004 č. j. 55 Az 884/2003 – 25 zamítl žalobu podanou žalobcem proti shora citovanému rozhodnutí žalovaného. V odůvodnění rozsudku krajský soud shrnul dosavadní skutková a právní zjištění ve věci a zejména uvedl, že žalovaný i správní orgán I. stupně ve svých rozhodnutích velmi podrobně vyložily, proč se na žalobce nemůže vztahovat některý z důvodů uvedených v ustanovení § 12 zákona o azylu, když žalobce uvedl, že svou vlast opustil z ekonomických důvodů. V Mongolsku žalobce neměl zaměstnání, odešel za prací, v souvislosti s vítězstvím Mongolské lidové revoluční strany se obává návratu do vlasti, protože je bezpartijní, vrátit se nechce, neboť jeho situace by se podstatně ztížila, nemá žádnou profesi ani vzdělání. V České republice měl žalobce do září roku 1999 dlouhodobý pobyt, vízum mu nebylo prodlouženo, protože již neměl legální pracovní smlouvu, zůstal zde nadále nelegálně, od podání žádosti žalobce očekával, že se stane občanem České republiky. Žalobcem uplatněné důvody správní orgány podrobně hodnotily a v souladu se zákonem odůvodnily svá rozhodnutí o neexistenci důvodů pro udělení azylu jak z hledisek vyplývajících z ustanovení § 12 zákona o azylu, tak z hledisek vyplývajících z ustanovení § 13 a § 14 zákona o azylu. V odůvodnění rozhodnutí správních orgánů je rovněž rozvedeno posouzení existence překážek vycestování u žalobce, krajský soud na tato odůvodnění odkazuje, neboť se s nimi ztotožňuje, a uvádí, že žalobce ani v žalobě nedokládá existenci kterékoliv z podmínek uvedených v ustanovení § 91 zákona o azylu. Krajský soud dospěl k závěru, že rozhodnutí žalovaného, jakož i rozhodnutí správního orgánu I. stupně, byla vydána v souladu se zákonem, proto žalobu jako nedůvodnou zamítl dle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen “s. ř. s.”).

Proti rozsudku Krajského soudu v Brně podal žalobce včas kasační stížnost z důvodu uvedeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., neboť má za to, že při zjišťování skutkové podstaty byl v řízení před správním orgánem porušen zákon takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, přičemž soud napadené rozhodnutí přes tuto důvodně vytýkanou vadu nezrušil. Stěžovatel je přesvědčen o tom, že ve vztahu k posouzení otázky existence překážky vycestování si správní orgán I. stupně neopatřil potřebné podklady pro rozhodnutí týkající se situace v zemi původu stěžovatele v době vydání správního rozhodnutí. Z hlediska řádného posouzení otázky existence překážek vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu, podle nějž má správní orgán za povinnost zkoumat, zda se cizinec nebude nucen vrátit do země, kde by mu mimo jiné hrozilo nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu, nebo kde by byl jeho život či svoboda ohroženy z taxativně vymezených důvodů, je nutné zabývat se situací v zemi původu cizince v době, kdy se bude do této země navracet, tedy v době vydání rozhodnutí o ukončení pobytu, kterým je v tomto případě rozhodnutí o neudělení azylu. Situace se dle

stěžovatele mohla za dobu vedení správního řízení dramaticky změnit, aniž by to správní orgány, jakkoli reflektovaly. Stěžovatel navrhuje napadený rozsudek zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení, zároveň navrhuje přiznat kasační stížnosti odkladný účinek.

Žalovaný ve svém vyjádření popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí, tak i rozsudek Krajského soudu v Brně, byly vydány v souladu s právními předpisy, a odkazuje na správní spis ve věci, zejména na vlastní podání a výpovědi stěžovatele. Žalovaný navrhuje, aby kasační stížnost byla zamítnuta a nebyl jí přiznán odkladný účinek.

Nejvyšší správní soud přezkoumal v rozsahu a v mezích kasační stížnosti napadený rozsudek Krajského soudu v Brně a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Před samotným posouzením věci považuje Nejvyšší správní soud za vhodné předeslat, že v řízení o kasační stížnosti není jeho úkolem znovu komplexně posuzovat otázku, zda měl či neměl být stěžovateli azyl udělen, nýbrž má posoudit, zda předchozí řízení trpělo vadami spadajícími pod vymezení v § 103 odst. 1 s. ř. s. tvrzenými v kasační stížnosti, popřípadě některými dalšími vadami, k jejichž přezkumu je Nejvyšší správní soud povolán v řízení zahájeném platně podanou kasační stížností.

Kasační stížnost byla stěžovatelem podána z důvodu dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., a to z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že při zjišťování skutkové podstaty, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohl ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit. Stěžovatel se domnívá, že žalovaný a správní orgán I. stupně si neopatrily potřebné podklady pro rozhodnutí o neexistenci překážek vycestování ve smyslu ustanovení § 91 zákona o azylu.

Podle ustanovení § 32 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, ve znění platném v době rozhodování ve věci (dále jen „správní řád“), rozsah a způsob zjišťování podkladů pro rozhodnutí určuje správní orgán a podle ustanovení § 34 odst. 5 správního řádu správní orgán hodnotí důkazy podle své úvahy, a to každý důkaz jednotlivě a všechny důkazy v jejich vzájemné souvislosti. V projednávané věci tak bylo na úvaze žalovaného a správního orgánu I. stupně, kolik a jaké důkazy si během řízení o udělení azylu za účelem zjištění skutečného stavu věci shromáždí a jakým způsobem se s nimi v rámci svého rozhodování vypořádají. Nejvyšší správní soud se domnívá, že žalovaný i správní orgán I. stupně provedly ve věci řádné dokazování, pro rozhodnutí si opatřily dostatek podkladů (vycházely zejména z tvrzení stěžovatele uváděných v návrhu na zahájení řízení o udělení azylu a v pohovoru k tomuto návrhu a z informací o situaci v Mongolsku, které jsou přehledně vyjmenovány na straně čtvrté protokolu o pohovoru k návrhu ze dne 21. 12. 2000), na jejichž základě zjistily přesně a plně skutkový stav věci, který rozebraly v kontextu platné právní úpravy (včetně ustanovení § 91 zákona o azylu), a dospěly k závěrům uvedeným v rozhodnutí, tedy i k závěru, že na žalobce nelze vztáhnout překážku vycestování ve smyslu ustanovení § 91 zákona o azylu. Rovněž krajský soud vycházel z dostatečných podkladů potřebných pro rozhodnutí, v rozsahu a mezích žalobních bodů provedl hodnocení věci a dospěl ke stejným právním závěrům (včetně otázky existence překážek vycestování) jako žalovaný.

Nejvyšší správní soud v souladu se svou ustálenou judikaturou navíc připomíná, že povinností správního orgánu je zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu dle zákona o azylu, jen tehdy, pokud žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že existují důvody v zákoně uvedené. Z žádného ustanovení zákona o azylu však nelze dovodit, že by správnímu orgánu vznikla povinnost, aby sám domýšlel právně relevantní důvody pro udělení azylu, jež žadatel neuplatnil, a poté k těmto důvodům činil příslušná skutková zjištění. Povinnost zjistit skutečný stav věci dle ustanovení § 32 správního řádu, má správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl.

Stěžovatel v kasační stížnosti nově namítá, že správní orgán I. stupně a žalovaný si neopatřily informace o situaci v zemi jeho původu v době vydání rozhodnutí o neudělení azylu, tedy nereflektovaly na možnou změnu této situace, jež by mohla mít vliv na posouzení existence překážek vycestování. Z předloženého správního a soudního spisu ve věci však plyne, že v rámci správního řízení o udělení azylu (jednak při pohovoru k návrhu na zahájení řízení o udělení azylu dne 21. 12. 2000, kdy byl stěžovatel informován o zprávách, které měl správní orgán pro rozhodnutí k dispozici, a byla mu dána možnost seznámit se s jejich obsahem a vyjádřit se k nim či způsobu jejich získání, případně navrhnout jejich doplnění, čehož stěžovatel nevyužil, a zejména v rozkladu podaném proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně) stěžovatel citovanou skutečnost vůbec nezminil, a nenamítal ji ani v rámci řízení o žalobě u krajského soudu. Podle ustanovení § 109 odst. 4 s. ř. s. Nejvyšší správní soud nepřihlíží ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí. Proto k výše citované skutečnosti, uplatněné teprve po vydání napadeného rozsudku krajského soudu v kasační stížnosti, nelze v řízení o kasační stížnosti přihlížet.

Závěrem Nejvyšší správní soud upozorňuje, že právní institut azylu nelze směřovat s instituty sloužícími k legalizaci pobytu cizinců na území České republiky, které jsou vymezeny například v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR, v platném znění.

Vzhledem ke shora uvedenému Nejvyšší správní soud neshledal stěžovatelem uplatněný důvod podané kasační stížnosti dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) oprávněným, proto kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl dle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s.

S přihlédnutím k ustanovení § 78b odst. 1 zákona o azylu, podle něhož se cizinci, který předloží doklad o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku, udělí na žádost vízum za účelem strpění pobytu, nerozhodoval Nejvyšší správní soud samostatně o žádosti o přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti.

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný správní orgán měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Soud mu proto právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. června 2006

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu